

**Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin mübadelesi hakkında Avrupa
Andlaşması ve Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair
Kanun**

(Resm  Gazete ile yayımı : 11.5 1964 - Sayı : 11700)

No.
464

Kabul tarihi
30 . 4 . 1964

MADDE 1. — Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 14 Mayıs 1962 tarihinde Strasburg'da yapılan 30 ncu toplantısında imzalanan ilişik «Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin mübadelesi hakkında Avrupa Andlaşması» ve Ek Protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde y r rl ge girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6 Mayıs 1964

**KAN GRUPLARININ TÂYİNİNE YARIYAN REAKTİFLERİN MÜBADELESİ
HAKKINDA AVRUPA ANDLAŞMASI**

İşbu Andlaşmayı imza eden Avrupa Konseyi  yesi devletler h k metleri,
Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin sadece mahdud miktarda mevc dolduğunu göz
 n nde bulundurarak;

Avrupa dayanışması zihniyeti içerisinde  ye memleketlerin, lüzum h sil olduğu takdirde, kan
gruplarının tâyinine yarıyan bu reaktiflerin temini için karşılıklı yardımlaşmalarının şayan
arzu olacağını düşünerek;

Bu karşılıklı yardımlaşmanın ancak kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin evsaf ve kul-
lanış şekillerinin  ye memleketler tarafından müştereken tesbit edilen kaidelere tabi tutuldukları
ve bu reaktiflerin ithalatının gerekli kolaylıklar ve muafiyetlerden istifade ettiği takdirde
mümkün olabileceğini göz önünde bulundurarak,

Aşağıdaki hususlardır anlaşmışlardır :

Madde — 1.

İşbu Andlaşmanın uygulanması maksadiyle «Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktifler»
ibaresi, kan gruplarının tâyinine ve kan uymazlıklarının keşfine yarıyan insan, hayvan, nebat
ve sair menşeli bütün reaktiflere şamildir.

Her  kid Taraf, işbu Andlaşmanın imzası veya onaylama, tasvip veya katılma belgesinin tev-
dii sırasında, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine yapacağı beyanla, işbu Andlaşmanın uygulan-
masını insan menşeli kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflere inhisar ettirebilir. Avrupa Kon-
seyi Genel Sekreterine gönderilecek bir tebliğle bu beyan her zaman geri alınabilecektir.

Madde — 2.

 kid Taraflar, kendi ihtiyaçlarını karşılıyacak ihtiyata sahib oldukları ölçüde kan gruplarının
tâyinine yarıyan reaktifleri, toplama, hazırlama ve nakil masraflarıyla, icabında satınalma mas-

raflarının ödenmesinden başka hiçbir bedel talebetmeksizin, bu reaktiflere âcil bir ihtiyaç gösteren diğer Tarafların emrine âmade kılmayı taahhüdederler.

Madde — 3.

Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktifler, hiçbir kazanca sebebiyet vermemek, sadece tıbbi maksatlarla kullanılmak ve yalnız ilgili hükümetlerce tesbit edilen teşekküllere teslim edilmek şartıyla diğer Âkîd Tarafların emrine âmade kılmır.

Madde — 4.

Âkîd Taraflar, işbu Andlaşmanın protokolünde tarif edilen hükümlere riayet edeceklerini taahhüdederler.

Bundan başka Âkîd Taraflar, katılmış buldukları bu konudaki milletlerarası standardizasyon kaidelerine de riayet ederler.

Kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin her sevkiyatı, bu reaktiflerin, protokolün spesifikasyonlarına uygun olarak hazırlanacağını açıklayan bir belge ile birlikte yapılır. Bu belge protokolün ekinde bulunan örneğe göre tanzim edilir.

Protokol ve eki, idari mahiyette bir belge olup bu Andlaşma Âkîd Taraflarca değiştirilebilir ve tamamlanabilir.

Âkîd Taraflar, diğer Taraflarca kendilerine sağlanan kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktifleri her türlü ithal rüsumundan muaf tutmak maksadiyle gereken bütün tedbirleri alırlar.

Keza Âkîd Taraflar, işbu Andlaşmanın 3 ncü maddesinde zikredilen alıcılara bu reaktiflerin en kısa yoldan süratle teslimini sağlamak üzere gereken bütün tedbirleri de alırlar.

Madde — 6.

Âkîd Taraflar, işbu Andlaşmanın 4 ncü maddesinde derpiş edilen belgenin tanzimi için yetkili kılınan teşekküllerin bir listesini, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri aracılığı ile teati ederler.

Keza Âkîd Taraflar, ithal edilen kan gruplarının tâyinine yarıyan reaktiflerin dağıtımını için yetkili kılınan teşekküllerin bir listesini de vereceklerdir. Bu teşekküller, mümkün mertebe, beşeri menşeli devai maddelerin mübadelesine dair Avrupa Andlaşmasının 6 ncü maddesinde zikredilen teşekküller olacaktır.

Madde — 7.

İşbu Andlaşma.

- a) Onaylama veya tasvip ihtirazi kaydı olmadan imza veya,
- b) Onaylamamanın veya tasvibin takibedeceği onaylama veya tasvip kaydı ile imza edilmek suretiyle,

Bu Andlaşmaya taraf olabilmek üzere Avrupa Konseyi üyelerinin imzasına açıktır. Onaylama ve tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

Madde — 8.

İşbu Andlaşma Konseyin üç üyesinin 7 nei madde hükümlerine uygun olarak Andlaşmayı onaylama veya tasvip kaydı olmadan imzalamalarından veya onayladıkları veya tasvip ettikleri tarihten bir ay sonra yürürlüğe girer.

Onaylama veya tasvip kaydı olmadan Andlaşmayı bilâhara imzalayacak veya onaylayacak veya tasvibedecek her üye için Andlaşma, imza veya onaylama veya tasvip belgesinin tevdi tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

Madde — 9.

Bu Andlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Konseyine üye olmayan her Devleti Andlaşmaya katılmaya davet edebilir. Katılma, katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

Madde — 10.

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

- (a) İşbu Andlaşmanın yürürlüğe giriş tarihini, Anlaşmayı onaylama veya tasvip kaydı olmadan imzalıyan veya onaylıyan veya tasvibeden üyelerin isimlerini;
- (b) 9 ncu madde hükümleri gereğince her katılma belgesinin tasvibini;
- (c) 1 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri gereğince alınan her beyan ve tebliği;
- (d) 11 nci madde hükümleri gereğince alınan her tebliğ ve bu tebliğin yürürlüğe gireceği tarihi;
- (e) 4 ncu maddenin dördüncü fıkrası hükümleri gereğince Protokol ve ekinde yapılan her değişikliği

Konsey üyelerine ve katılan Devletlere bildirir.

Madde — 11.

Andlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

Her Âkid Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bu hususta bir yıl önceden haber vermek suretiyle kendisiyle ilgili olarak Andlaşmanın uygulanmasına son verebilir.

Keyfiyeti tasdikan Hükümetleri tarafından bu hususta tam yetkili kılınan aşağıda imzaları bulunanlar işbu Andlaşmayı imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerine konacak olan bu Andlaşma, Fransızca ve İngilizce olarak, her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere tek nüsha halinde Strasburg'da 14 Mayıs 1962 tarihinde tanzim edilmiştir. Genel Sekreter bu Andlaşmayı imzalıyan veya Andlaşmaya katılan bütün Hükümetlere Andlaşmanın aslına uygun onaylanmış örnekler gönderecektir.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti

adına

Belçika Kırallığı Hükümeti

adına

Onaylama veya tasvip ihtirazi kaydı ile

P. H. SPAAK

Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti

adına

Danimarka Kırallığı Hükümeti

adına

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti

adına

İmza anında Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, 1 nci madde gereğince, Anlaşmanın uygulanmasını insan menşeli kan gruplarının tâyinine yarayan reaktiflere inhisar ettirdiğini beyan eder.

G. GORSE

Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti

adına

Onaylama veya tasvip ihtirazi kaydı ile

Lüksemburg Büyük Dükanlığı Hükümeti

adına

Onaylama veya tasvip ihtirazi kaydı ile

Pierre WURTH

Holânda Kırallığı Hükümeti

adına

Norveç Kırallığı Hükümeti

adına

Einar LÖCHEN

İsveç Kırallığı Hükümeti

adına

Gunnar LANGE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

adına

Onaylama veya tasvip ihtirazi kaydı ile

Zeki KUNERALP

Büyük Britanya ve Kuzey İrlânda Birleşik

Kırallığı Hükümeti adına

Avrupa Konseyi arşivlerine tevdi edilen Fransızca ve İngilizce dillerindeki tek orijinal metne uygunluğu onaylanmış örnek.

Avrupa Konseyi Hukukî İşler Direktörü

P. J. de KANTER

ANDLAŞMA PROTOKOLÜ

II - UMUMİ HÜKÜMLER

1. Spesifisite

Kan gruplarını tâyine mahsus bir reaktif, antikorun homolog aglütinojenlerini veyahut etiket üzerinde zikredilen diğer aglütinan maddeleri ihtiva eden kan nûmunelerinin hepsini aglütine etmelidir.

Bir reaktif, imalâtçı tarafından tavsiye edilen usule göre kullanıldığı zaman aşağıda zikredilen faktör ve fenomenlerin hiçbirinin zuhur etmemesi icabeder.

- Hemolitik hususiyetler;
- Etiket üzerinde zikredilenlerden başka antikor veya aglütinan maddeler;
- Kâzip olarak müspet veya menfi reaksiyonlara sebebiyet verebilecek bakter mahsulâtı;
- Rulo formasyonu ile psödo - aglütinasyon;
- Prozon fenomeni.

2. Kudret

Titre, uygun bir vasatta tetkik edilen reaktifin arka arkaya iki misli sulandırılmasıyla ölçülür. Her dilüsyona süspansiyon halinde alyuvarlardan eşit bir miktar ilâve edilir. Titre, mikroskopa görülür bir aglütinasyonun müşahade edildiği en kuvvetli dilüsyonu temsil eden rakamın karşılığıdır; dilüsyon ise, alyuvarlar süspansiyon miktarını genel miktara dâhil ederek hesaplanır.

Lâmlar üzerinde kullanılacak olan anti - A, anti - B ve diğer reaktifler için avidite, lâm üzerindeki aglütinasyona lâzımgelen müddetle ifade edilir.

3. Milletlerarası standartlar ve milletlerarası üniteler.

Kan gruplarının tâyinine mahsus anti - A ve anti - B reaktifleri için Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından milletlerarası standartlar tanzim edilmiş olup, kan gruplarının tâyinine mahsus reaktiflerin diğer spesifisitelerinin standartları etüt edilmektedir. Bir milletlerarası standart mahlûl, tarifi dolayısıyla, beher mg. veya ml.'de muayyen sayıda milletlerarası üniteleri ihtiva eder ve bu tarifin özel alyuvarlarda müşahade edilen titrelerle ilgisi yoktur (1).

4. Stabilitè ve müessiriyetini kaybetme tarihi

İmalâtçı tarafından tavsiye edilen şartlar altında stok edildiği zaman reaktiflerin her birisinin gereken vasıfları en az bir yıl muhafaza etmesi lâzımdır. Mayi halinde reaktifler için etiket üzerindeki müessiriyetlerini kaybetme tarihi, aktiviteye dair son tatminkâr kontrol tarihinden bir yıldan fazla eski olmamalıdır. Reaktiflerin müessiriyetlerini kaybetme tarihi yeni kontrolleri mütaakip birer yıllık müddetler halinde uzatılabilir.

Kurutulmuş reaktifler için etiket üzerinde gösterilen müessiriyetini kaybetme tarihi, stabitè tecrübelerinin neticesine uygun olmalı ve millî kontrol mercileri tarafından tasvibedilmelidir.

(1) Spesifisitelerin çoğunda kan gruplarının tâyinine mahsus reaktiflerin kudreti, bir dilüsyon serisinde alyuvarlar süspansiyonunda müşahade edilen aglütinasyon titresi ile ifade edilir. Titre, mikroskopa görülür aglütüsyonu meydana getiren son karışında kullanılan reaktif dilüsyonunu gösterir.

Milletlerarası standartları bulunan (halihazırda anti - A ve anti - B) şu şartla ki, ilâve edilen maddenin varlığında reaktif, spesifisite ve kudret normlarını dâima karşılayabilsin.

Kan gruplarının tâyinine mahsus beşerî menşeli seromlar, mayi halinde veya eritirilmiş seromun beher ml.'sinde en az 2,5 mg. azot proteinik ihtiva etmelidir.

Mayi halinde bulunan veya eritilen reaktifler şeffaf olmalı ve ne tortu, ne don, ne de görülür tanecekler ihtiva etmelidir.

5. *Muhafaza*

Kan gruplarının tayinine mahsus reaktifler, mayi halinde veya kurutulmuş olarak muhafaza edilebilir. Kurutulmuş reaktifler, hareketsiz gaz atmosferinde veya rutubeti bertaraf edecek şekilde kapatılmış ve havası tahliye edilmiş bir cam kaba konmalıdır. Kurutulmuş bir reaktif 24 saat süresince 0,02 mm. yi bir civa basıncı altında anhidrid fosforik ihtiva eden tâli bir kurutma testine tabi tutulduğu zaman ağırlığından % 0,5 ten fazlasını kaybetmemelidir.

Reaktifler, asepsi kaidelerine göre hazırlanmalı ve bakterilerle kontamine edilmemelidir. Bakterilerin çoğalmasına mâni olmak için, yetkili milli merci, reaktife (veya kurutulmuş reaktiflerle beraber temin edilen her hangi bir critici maddeye) bir antiseptik (ve) (yahut) bir antibiyotik maddenin ilâvesinin yerinde olacağı kararını verebilir, kan gruplarının tayinine mahsus reaktiflerin kudreti, milletlerarası standart mahlûlü veya milli bir tâli standart ile mukayese edilen meçhul bir reaktifin titrajının esasına göre milletlerarası ünitelerle ifade edilebilir.

Kan gruplarının tayinine mahsus serumların milletlerarası standartları, kurutulmuş insan serumunu ihtiva eden ampuller halinde dağıtılır. 1 ml. hacmine indirildiği zaman serum, tarifi dolayısıyla, beher ml. de 256 milletlerarası üniteyi ihtiva eder. Ampuller, Dünya Sağlık Teşkilâtının (Statens Serum - Institut, Kopenhag) Milletlerarası Biyolojik Standartlar Lâboratuvarı tarafından ücretsiz verilir.

Aşağıdaki cetvel, milletlerarası anti - A (S) standart serumu ile «meçhul» (U) bir anti - A reaktifinin, A₁ ve A₂B alyuvarlarıyla mukayeseli titrajından bir misal göstermektedir.

	Serum S	reaktif U	serum S	reaktif U
A ₁ alyuvarları	1 : 512	1 : 128	256	64
A ₂ B alyuvarları	1 : 32	1 : 16	256	128
	titreler (görülen)	titreler (görülen)	Uniteler (tarife göre)	Uniteler (tarife göre)

X Dünya Sağlık Teşkilâtı (O. M. S.) 1954, 10, 937, 941

» » » » 1950, 3, 301

bültenlerine bakınız.

6. *Renk*

Milletlerarası mübadelesinde kullanılacak olan kan gruplarının tayinine mahsus reaktiflere, hiç olmazsa milletlerarası bir anlaşma gereğince yeknesak bir sistem kabul edilinceye kadar, boya katılmaması tercih edilir. Katılan her hangi bir boya, aglütinan vâsıflar üzerinde tesirsiz kalmalıdır.

7. *Dağıtım ve miktar*

Kan gruplarının tayinine mahsus reaktiflerin dağıtım şekli ve miktarları şöyle olmalıdır ki, meçhul globüllerle denemelere ilâveten, bir kabın reaktif muhteviyatı, müşahit müspet ve menfi globüllerle denemelere kifayet etsin. Her kabın ihtiva ettiği reaktif miktarı, lüzumu halinde, işbu protokolda tarif edilen kudret denemelerinin icrasına imkân vermelidir.

8. *Kayıt defteri ve numuneler*

İmalâtçı lâboratuvar, kendi kayıt defterlerine, kan gruplarının tayinine mahsus reaktiflerin istihsal ve kontrol safhalarının hepsini kaydetmelidir. Dağıtılan bütün reaktiflerden gerekli numuneler, bir imal serisinin artık kullanılmadığı tahminen anlaşılinceye kadar lâboratuvar tarafından muhafaza edilmelidir.

9. *Reaktiflerin tasnifi*

Kan gruplarının t ayinine mahsus reaktifler, beŒer , hayvan , nebati (veya maden ) menŒeli maddeleri ihtiva edebilirler. Bunların bir kısmı aktif prensibi teŒkil eder, diğerleri ise, reaktif aktivitesinin takviyesine veya stabilitesinin muhafazasına yardımcı olurlar.

Teknik sebeplerle bu reaktifler, teŒekk llerindeki aktif elemanın menŒesine göre,  c kategoriye ayrılmıŒtır. Bu husus, beŒer  menŒeli reaktiflerin sadece beŒer  menŒeli maddeleri ihtiva ettiği veyahut da hayvan  veya nebati reaktiflerin beŒer  menŒeli maddeleri ihtiva etmediği gibi bir m nada alınmamalıdır.

10. *Etiketleme, notis ve sertifikalar,*

Her nihai kaba, beyaz zeminde siyah yazılar halinde İngilizce ve Fransızca basılan bir etiket yapıştırılacak ve bu etikette Œunlar yazılı olacaktır :

1. İmal t ci müessesenin adı ve adresi
2. Reaktifin adı (tekabül ettiği spesifikasyonların titresinde gösterdiği gibi)
3. Antiseptik (ve) (yahut) antibiyotik maddenin ismi ve miktarı (var ise); yok ise bulunmadığının tasrihi,
4. Hacım veya, reaktif kurutulmuŒ ise eritilmesine lâzım m yinin hacmı ve terkibi
5. Müessiriyetini kaybetme tarihi
6. İmal serisinin numarası

Buna ilâveten, mevzubahsettikleri veya birçok nihai kap ihtiva eden kolinin etiketinde ve yahut da kaplarla birlikte arz edilen talimatta aŒađıdaki il veler de bulunacaktır.

1. İmal t ci müessesenin adı ve adresi
 2. Reaktif adı (tekabül ettiği spesifikasyonların titresinde gösterildiği gibi),
 3. Hacım veya, reaktif kurutulmuŒ ise eritilmesine lâzım mayinin hacmı ve terkibi
 4. Son aktivite kontrolunun tarihi
 5. Müessiriyetini kaybetme tarihi (icabediyorsa)
 6. İmal serisinin numarası
 7. İmal t mın tavsiye ettiği kullanma tarzının uygun bir tarifi
 8. Henüz a ılmamıŒ ampullerin stok etme Œartları ve açıldıktan sonra alınacak tedbirler
 9. Tam terkibi; buna (varsa) antiseptik (ve) (yahut) antibiyotik d hildir.
 10. BeŒer  menŒeli her hangi bir maddenin bulunduğu veya bulunmadığı hakkında bilgi
- AndlaŒmanın 4 nc  maddesinin ve iŒbu protokolün 1 nc  ekinin hükümleri gereğince yapılacak beher reaktif sevkiyatına bir sertifika eklenecektir. Etiket ve notis örnekleri iŒbu protokole eklenmiŒtir.

III. ÖZEL HÜKÜMLER

A. KAN GRUPLARININ TÂYİNİNE MAHSUS BEŒER  MENŒELİ REAKTİFLER

a) A. B. O. kan gruplarının t ayinine mahsus beŒer  menŒeli seromlar

i) Kan gruplarının t ayinine mahsus anti - A seromu (beŒer )

Anti - A seromu, B grupundan seçilen ve A grupunun alyuvarlariyle veya A grupunun spesifik maddeleriyle imünize edilmiŒ veya edilmemiŒ olan insan kanından temin edilir. Anti - A seromu, A aglutinojenlerini ihtiva eden insan alyuvarlariyi yani A₁, A₂, A₁B ve A₂B tâli grupları dâhil olmak üzere A ve B gruplarının alyuvarlariyi aglutine eder ve A aglutinojenleri bulunmayan, yani O ve B gruplarının alyuvarlariye tesir etmez.

Kudret :

Titraj

Bir anti - A seromu ayrı ayrı A₁, A₂ ve A₂B eritrosit süspansiyonu ile titre edilmelidir, buna muvazi olarak eritilmiŒ fakat dilüe edilmemiŒ milletlerarası standart anti - A kan grup seromu

veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır. Serumun kudreti hiçbir vaka da cm^3 de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Bir lâm üzerinde anti - A serumu, eşit hacimde A_1 , A_2 , A_2B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra her süspansiyonu aglütinasyonu, aynı şartlarda (critilmiş ve fakat dilüe edilmemiş) milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

ii) Kan gruplarının tâyinine mahsus anti — B serumu (beşerî)

Anti — B serumu, A grupundan seçilen ve B grubunun alyuvarlariyle veya B grubunun spesifik maddeleriyle imünize edilmiş veya edilmemiş olan insan kanından temin edilir. Anti — B serumu, B aglütinajeni ihtiva eden insan alyuvarlarını, yani B ve AB gruplarının alyuvarlarını aglütine eder ve B aglütinojeninin bulunmadığı, yani O ve A gruplarının insan alyuvarlarına tesir etmez.

Kudret :

Titraj :

Bir anti - B serumu, B eritrosit süspansiyonu ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş Milletlerarası Standart Anti - B kan grubu serumu veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır. Serumun kudreti Cm^3 de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini :

Bir lâm üzerinde anti - B serumu eşit hacimde B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra aglütinasyon, aynı şartlarda eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti - B kan grubu serumu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonu ile elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

iii) Beşerî menşeli kan gruplarının tâyinine mahsus anti - A + anti - B serumu (O grubu)

Anti - A + anti - B serumu (O grubu) O grupundan seçilen ve A ve B alyuvarlariyle veya A ve B gruplarının spesifik maddeleri ile imünize edilmiş veya edilmemiş olan insan kanından elde edilir. Anti - A + Anti - B serumu (O grubu) A veya B aglütinojenlerini veya A ve B aglütinojenlerini ihtiva eden insan alyuvarlarını yani A_1 ve A_2 tâli grupları dâhil olmak üzere A grubunun alyuvarlarını, A_1 B ve A_2B tâli grupları dâhil olmak üzere B grubu ile AB grubunun alyuvarlarını aglütine eder ve A veya B aglütinojenlerinin bulunmadığı, yani O grubunun insan alyuvarlarına tesir etmez. Anti - A + anti - B serumu Ax aglütinojeni ihtiva eden insan alyuvarlarını ihtiva eder. (Bunlar umumiyetle B grubu vericilerinin kanından elde edilen anti - A serumu tarafından aglütine edilmemektedir).

Kudret :

Titraj :

Bir anti — A +, anti — B serumu (O grubu) ayrı ayrı A_1 , A_2 ve A_2B eritrosit süspansiyonu ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır. Buna ilâveten anti — A + anti — B serumu eritrosit süspansiyonu ile de titre edilmeli ve buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — B kan grubu serumu veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır.

Serumun kudreti, hiçbir vakiada, Cm^3 de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Kan gruplarının tâyinine mahsus dilüe edilmemiş anti — A + anti B serumu, Ax grubu eritrositlerinin kolayca tefrik edilir bir aglütinasyonunu da meydana getirmelidir.

Aviditenin t ayini :

Bir l am üzerinde anti — A + anti — B (O grubu) serumu eşit hacımda A₁, A₂ ve A₂B eritrositlerinin % 5 - % 10 s uspansiyonu ile karŐıtırıldıktan sonra, her s uspansiyonun aglutinasyonu, aynı Şartlarda, eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglutinasyon için l uzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir. Bir l am üzerinde % 5 - % 10 anti — A + anti — B serumu (O grubu) eşit hacımda B eritrositlerinin % 5 - % 10 s uspansiyonu ile karŐıtırıldıktan sonra aglutinasyon, aynı Şartlarda, eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — B kan grubu serumu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglutinasyon için l uzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir. Bir l am üzerinde anti — A + anti — B (O grubu) serumu eşit hacımda Ax eritrositlerinin % 5 - % s uspansiyonu ile karŐıtırıldıĐı zaman aglutinasyon, 18° ile 25° c. arasındaki hararette 5 dakikadan evvel meydana gelmelidir.

b) Kanda Rh gruplarının t ayinine mahsus beŐerı menşeli serumlar :

Rh kan grubunun t ayinine mahsus serumlar, spesifisiteleri ne olursa olsun, homolog globülleri aglutine ettikleri Şartlar bakımından farklı iki Őekil arz eder. «Komple» denilen b zi serumlar globülleri tuzlu vasatta aglutine eder «Enkomple» (komple olmıyan) denilen diğer serumlar, yalnız sığır albümini gibi b zi kolloidler varlığında veya münasip diğer teknikler marifetiyle aglutine ederler. Serumlar, imal t i l aboratuvar tarafından tasrih edilen Şartlar altında kullanılmadıdır.

«Enkomple» serumların çoğu, kendi serum veya pl zmalarında s uspansiyon halinde bulunan homolog alyuvarları da l am üzerinde aglutine ederler.

Rh kan grubunun t ayinine mahsus serumların kudretine ait aşağıdaki Şartlar, milletlerarası standart preparasyonlardan istifade etmek mümkün olacağı zaman revizyona tabi tutulabilecektir.

i) Kan gruplarının t ayinine mahsus anti - D (anti - Rh) serumu (beŐerı)

Anti - D serumu, Rh sisteminin D aglutinojeni ile imünize edilen bir veya birçok insanın kanından elde edilir. Anti — D serumu, D aglutinojen: ihtiva eden insan eritrositleri s uspansiyonlarını aglutine eder, fakat D aglutinojenini ihtiva etmiyen insan eritrositleri s uspansiyonlarını aglutine etmez.

Kudret :**Titraj :**

Anti - D «komple» serumların titresi, tuzlu vasatta (% 0,9 NaCl) s uspansiyon halinde bulunan Cc Dee (R₁r) globülleri üzerinde 32 den aşağı olmamalıdır.

Anti - D «enkomple» serumların titresi, imal t i l aboratuvar tarafından tesbit edilen Şartlarda, Cc Dee (R₁r) globülleri üzerinde 128 den aşağı olmamalıdır. D antijenini ihtiva eden bütün globüllerin aglutinasyonuna ilâveten, anti - D «enkomple» serumlar, mümkün mertebe, Du antijenini ihtiva eden bütün globülleri aglutine etmelidir.

Aviditenin t ayini :

L am üzerinde kullanılacak olan anti - D serumları, aynı miktarda % 40 - % 50 Cc Dee (R₁r) globül s uspansiyonu ile l am üzerinde takriben 40° C da karŐıtırıldıktan sonra 30 saniyeden az bir zamanda bir aglutinasyon meydana getirmeli ve bu aglutinasyon 120 saniyeden az bir zamanda tamamlanmalıdır.

ii) Kan gruplarının t ayinine mahsus anti - C (anti - Rh) serumu (beŐerı)

Anti - C serumu Rh sisteminin C aglutinojeni ile imünize edilen bir veya birçok insanın kanından elde edilir. Bu serum, C aglutinojenini ihtiva eden insan alyuvarlar s uspansiyonlarını aglutine eder, fakat C aglutinojenini ihtiva etmiyen insan alyuvarlar s uspansiyonlarını aglutine etmez. C aglutinojeninin CW aglutinojenini ihtiva ettiği tel kki edilir.

Teşhiste kullanılan anti - C serumlarının çoğu, «komple» bir anti - C antikoruna ile «enkomple» bir anti - D antikorunu ihtiva eder. Binaenaleyh bu serumlar, ancak denemeye tâbi tutulacak alyuvarlarının % 0,9 NaCl solüsyonunda süspansiyon halinde bulunduğu takdirde C aglütinojeni için spesifik olurlar.

Kudret :**Titraj**

Anti - C seromlarının titresi, Coddee (r'r) globülleri üzerinde 8 den aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Lâm üzerinde kullanılacak olan (ve anti - D'nin hiçbir şeklini ihtiva etmemesi gereken) anti - C seromları, aynı miktarda Coddee (r'r) % 40 - % 50 süspansiyonu ile lâm üzerinde takriben 40 °C de karıştırıldıktan sonra 30 saniyeden az bir zamanda gözle görülür bir aglütinasyon meydana getirmeli ve aglütinasyon 120 saniyeden az bir müddet içinde tamamlanmalıdır.

iii) Kan gruplarının tâyinine mahsus anti - E (anti - Rh) seromu (beşeri)

Anti - E seromu, Rh sisteminin E aglütinojeni ile imünize edilen bir veya birçok insanın kanından elde edilir. Bu serom, E aglütinojenini ihtiva eden insan alyuvarlarını süspansiyonlarını aglütine eder, fakat E aglütinojeninin bulunmadığı insan alyuvarlarını süspansiyonlarını aglütine etmez.

Kudret :**Titraj**

Anti - E seromlarının titresi («komple» veya «enkomple») ceddEe (r'r) globülleri üzerinde 8 den aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Lâm üzerinde kullanılacak olan (ve anti — D'nin hiçbir şeklini ihtiva etmemesi gereken) anti — E seromları, aynı miktarda ceddEe (r'r) globülleri % 40 ve % 50 süspansiyonu ile lâm üzerinde takriben 40 °C de karıştırıldıktan sonra 30 saniyeden az bir zamanda gözle görülür bir aglütinasyon meydana getirmeli ve bu aglütinasyon 120 saniyeden az bir müddet içinde tamamlanmalıdır.

iv) Kan gruplarının tâyinine mahsus anti — D + C (anti — Rhorh') seromu (beşeri)**Kan gruplarının tâyinine mahsus anti — D + E (anti — Rhorh') seromu (beşeri)**

Spesifikleri anti — D + C veya anti — D + E olan serumlar imünize edilen insanların kanından doğrudan doğruya elde edilebilir veya bir anti — D serumunu bir anti — C veya anti — E serumu ile karıştırarak hazırlanabilir. Bu gibi bir serumda iki antikor, imalatçı tarafından tâyin edilen reaksiyon şartları altında, aynı zamanda aktif olmalıdır. Her serum, terkiplerinde bulunan antikorların biri veya diğeri ile reaksiyon gösterecek alyuvarlar tiplerinin hepsi ile reaksiyon göstermeli ve aglütinojen C veya aglütinojen D ihtiva etmiyen alyuvarlarla ile reaksiyon göstermemelidir. Titreleler, serumun terkiplerindeki antikorlar için istenen titrelerden daha düşük olmamalı fakat anti — D + C serumu için (ki bu kombinezon imünize edilmiş insanların serumunda sıkça görülür), anti — C titresinin 32 den aşağı olmaması arzuya şayandır. Lâm üzerinde kullanılması gereken serumlar için reaksiyon gösteren bütün alyuvarlar tiplerine mahsus aglütinasyon müddetleri, serum terkiplerinin her biri için lâzımgelen müddetlerden daha aşağı olmamalıdır.

B. BEŞERİ MENŞELİ OLMİYAN REAKTİFLER**a) Hayvani menşeli serumlar****i) Kan gruplarının tâyini için anti — A reaktifi (hayvani)**

Anti — A serumu, A grubunun alyuvarları veya A grubunun spesifik maddeleri ile imünize edilmiş veya edilmemiş hayvan kanından elde edilir. Anti — A serumu, A aglütinojenlerini ihtiva eden insan alyuvarlarını yani A₁, A₂, A₁ B ve A₂ B tâli grupları dâhil olmak üzere A ve AB gruplarının alyuvarlarını aglütine eder ve A aglütinojenlerinin bulunmadığı, yani O ve B gruplarının alyuvarlarını aglütine etmez.

Kudret :**Titraj**

Bir anti — A serumu, ayrı ayrı A_1 , A_2 ve A_2B eritrosit süspansiyonları ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu preparasyonu veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır (1). Serumun kudreti, hiçbir vakada cm^3 de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Bir lâm üzerinde anti — A serumu eşit hacimde A_1 , A_2 ve A_2B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra her süspansiyonun aglütinasyonu, aynı şartlarda, eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu preparasyonu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

ii) Kan gruplarının tâyinine mahsus anti — B serumu (hayvani)

Anti — B serumu, B grubunun alyuvarlarını veya B grubunun spesifik maddeleri ile imünize edilmiş veya edilmemiş hayvan kanından elde edilir. Anti — B serumu, B aglütinojenini ihtiva eden insan alyuvarlarını, yani A ve AB gruplarının alyuvarlarını aglütine eder ve B aglütinojeninin bulunmadığı insan alyuvarlarının, yani O ve A gruplarının alyuvarlarını aglütine etmez.

Kudret :**Titraj**

Bir anti — B serumu B eritrosit süspansiyonu ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — B kan grubu serumu preparasyonu veya buna muadil referans preparasyonu ile titraj yapılmalıdır (1). Serumun kudreti cm^3 de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Bir lâm üzerinde anti — B reaktifi, eşit hacimde B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra aglütinasyon, aynı şartlarda eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — B kan grubu preparasyonu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

iii) Beşerî anti - globülin serumu (hayvani) (2)

— Bir yanda anti - globülin reaksiyonunda rol oynayan proteinlerin tam mahiyeti hakkında halihazırda mevcudolan müphemiyet,

— Diğer taraftan farklı menşeli anti - globülin serumlarının çok değişik terkihi nazarı itibara alındığı takdirde, anti - globülin serumlarının spesifitesini şimdilik sadece bu serumların muhtelif antikorlarla kaplı insan alyuvarlarını üzerindeki tesiri ile tâyin etmek mümkündür.

Tarifi

Beşerî anti - globülin serumu, beşerî serum proteinlerinin zerki ile imünize edilmiş hayvan kanından elde edilir. Beşerî anti - globülin serumu, globülleri ister antijen - antikor reaksiyonu ile aktif bir şekilde, ister alyuvarlarını önceden tanik asit muamelesine tabi tutulduktan sonra pasif olarak tesbit edilmiş olsun, insan globülinleriyle kaplı bütün beşerî alyuvarlarını aglütine eder. İmalâtçının talimatına uygun olarak kullanılmalı anti - globülin reaktifi, aid oldukları kan grubu ne olursa olsun kaplı olmayan beşerî alyuvarlarını aglütine etmez.

(1) «Milletlerarası standart preparasyonu» beşerî menşelidir; lüzumu halinde kullanılacak olan buna muadil standart preparasyon, ister beşerî menşeli ister hayvani menşeli olabilecektir.

(1) «Milletlerarası standart preparasyonu» beşerî menşelidir; lüzumu halinde kullanılacak olan buna muadil standart preparasyon, ister beşerî menşeli ister hayvani menşeli olabilecektir.

(2) Coombs, R. R. A.; Mourant, A. E. ve Race, R. R. (1945); Lancet, ii, 15 Coombs, R. R. A.; Mourant, A. E. ve Race, Brit, J. exp. Path. 26, 255

Kudret :**Titraj**

Beşerî menşeli bir anti - globülin serumu, teslim edildiği şekilde veya etiketteki endikasyonlara göre dilüe edildikten sonra, beşerî menşeli anti — D enkomple bir antikorla kaplı alyuvarları kuvvetle aglütine etmelidir; antikorun titresini «albümin replacement» usulü ile müspet D alyuvarları ile arandığında 4 e eşit veya 4 ten aşağıdır. Bu serum aynı dilüsyon şartları altında, bu maksatla seçilmiş zayıf anti - Kell antikorla kaplı müspet Kell insan alyuvarlarını aglütine etmelidir.

Aynı zamanda bu serum, aynı veya (etikette tasrih edilmiş ise) başka bir dilüsyon şartları altında, anti - Lea gibi enkomple antikorlarla kaplı alyuvarları aglütine etmelidir; bu antikoru meydana çıkarmak için de taze insan serumunun mevcudiyeti lâzımdır.

Mevzuubahis serum, bu dilüsyonların hiçbirinde, kaplı olmayan insan alyuvarlarını aglütine etmemelidir.

Günlük klinik istimal için, yukarıda zikredilen bütün enkomple antikor tipleriyle kaplamanın anti - globülin serumunun bir tek dilüsyonu vasıtasıyla keşfi şayanı arzudur.

b) Nebati menşeli reaktifler**i) Kan gruplarının tâyini için anti — A reaktifi (nebati)**

Anti — A reaktifi, bu maddenin çıkarılmasına elverişli bir nebatın tohumundan veya diğer bir kısımdan istihraç edildikten sonra, lüzumu halinde, bir tasfiye ameliyesine tabi tutulur. Anti — A reaktifi A aglütinojenlerini ihtiva eden insan alyuvarlarını, yani A₁, A₂, A₁ ve A₂B tâli grupları dâhil olmak üzere A ve AB gruplarının alyuvarlarını aglütine eder, fakat A aglütinojenlerinin bulunmadığı, yani O ve B gruplarının insan alyuvarlarını aglütine etmez.

Kudret :**Titraj**

Bir anti — A reaktifi, ayrı ayrı A₁, A₂ ve A₂B eritrosit süspansiyonları ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu preparasyonu veya buna muadil referans preparasyonu ile de titraj yapılmalıdır (1).

Reaktifin kudreti hiçbir surette cm³ de 64 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Bir lâm üzerinde anti — A reaktifi eşit hacimde A₁, A₂ ve A₂B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra her süspansiyonun aglütinasyonu, aynı şartlarda eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — A kan grubu serumu preparasyonu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

ii) Kan gruplarının tâyinine mahsus anti — B reaktifi (nebati)

Anti — B reaktifi, bir nebatın elverişli kısmından istihraç edilir ve lüzumu halinde tasfiye ameliyesine tabi tutulur. Anti — B reaktifi, B aglütinojenini ihtiva eden insan alyuvarlarını, yani B ve AB gruplarının alyuvarlarını aglütine eder ve B aglütinojeninin bulunmadığı, yani O ve A gruplarının insan alyuvarlarını aglütine etmez.

(1) «Milletlerarası standart preparasyon» beşerî menşelidir; lüzumu halinde kullanılacak olan buna muadil standart preparasyon ister beşerî menşeli ister hayvani menşeli olabilecektir.

Kudret :**Titraj**

Bir anti — B reaktifi, B eritrosit süspansiyonu ile titre edilmelidir; buna muvazi olarak eritilmiş fakat dilüe edilmemiş milletlerarası standart anti — B kan grubu serumu preparasyonu veya buna muadil referans preparasyonu ile titraj yapılmalıdır (2). Reaktifin kudreti cm^3 de 65 milletlerarası üniteden aşağı olmamalıdır.

Aviditenin tâyini

Bir lâm üzerinde anti — B reaktifi, eşit hacimde B eritrositlerinin % 5 - % 10 süspansiyonu ile karıştırıldıktan sonra aglütinasyon, aynı şartlarda, eritilmiş ve fakat dilüe edilmemiş milletlerarası anti — B kan grubu serumu preparasyonu ile veya aynı aviditede başka bir standart preparasyonla elde edilen aglütinasyon için lüzumlu zamanın iki mislinden evvel meydana gelmelidir.

EXP/SP/(61) 16

ETİKET**PROTOKOLA EK****AVRUPA KONSEYİ**

..... mübadelesi hakkında Avrupa Andlaşması

1. İmalâtçının adı ve adresi :
 2. Serumun adı :
 3. Mevcut bulunan antiseptik (ve) (yahut) antibiyotiğin adı ve miktarı veya mevcut bulunmadığının tasrihi :
 4. Hacim :
..... ml ile eritilecektir.
 5. Müessiriyetini kaybetme tarihi :
 6. İmal serisinin numarası :
- (a) Etiket örneği (mayi halinde serum)
1. X lâboratuvarı, Amsterdam
 2. anti — A serumu (beşerî)
 3. $\text{N}^3 \text{Na}$ % 0,1
 4. 5 ml.
 5. 7 Eylül 1965
 6. N° 1234
- (b) Etiket örneği (kurutulmuş serum)
1. X lâboratuvarı, Amsterdam
 2. anti — B serumu (hayvani)
 3. Mersalate % 01
 4. 5 ml. damıtılmış su ile eritilecektir
 5. 31 Aralık 1968
 6. N° 4321

(2) «Milletlerarası standart preparasyon» beşerî menşelidir; lüzumu halinde kullanılacak olan buna muadil standart preparasyon ister beşerî menşeli ister hayvani menşeli olabilecektir.

NOTİS

..... AVRUPA ANDLAŞMASI

1. İmalâtçı müessesenin adı ve adresi:
2. Reaktifin adı (tekabül ettiği spesyalizasyonların titresinde gösterildiği gibi):
3. Hacım veya reaktif kurutulmuş ise, eritilmesine lâzım olan mayinin hacmı ve terkibi:
4. Son aktivite kontrolunun tarihi:
5. Müessiriyetini kaybetme tarihi (lüzumu halinde):
6. İmal serisinin numarası:
7. İmalâtçı tarafından tavsiye edilen kullanma tarzının tarifi:
8. Henüz açılmamış ampullerin stok etme şartları ile açıldıktan sonra alınacak tedbirler:
9. Tam terkibi (mevcut ise antiseptik (ve) (yahut) antibiyotik dâhil):
10. Beşerî menşeli her hangi bir maddenin varlığının veya yokluğunun tasrihi:

NOTİS ÖRNEĞİ

..... hakkında Avrupa Andlaşması

1. Kan Transfüziyonu Merkez Lâboratuvarı, 1 Main Street, Metropolis, Westland
2. anti — E (anti — rh") serumu (beşerî)
3. 10 ml.
4. Son aktivite kontrolunun tarihi: 30 Mayıs 1961
5. Müessiriyetini kaybetme tarihi: 30 Mayıs 1962
6. No. 5432
7. Muayene edilecek alyuvarlarlar % 0,9 tuzlu bir solüsyonla bir veya birkaç defa yıkanmalıdır. Bundan sonra, bir hacım veya bir damla globül birikintisini 30 hacım veya 30 damla tuzlu solüsyonla karıştırarak takriben % 3 bir süspansiyon hazırlanır. Biraz alışkanlıkla bir süspansiyonun konsantrasyonu çıplak gözle tatminkâr bir şekilde değerlendirilebilir.
Bir Pasteur pipetiyle küçük bir serum damlası 6 mm. X 30 mm. ebadında bir hemolis tüpüne konur; buna alyuvarlar süspansiyonundan ufak bir damla ilâve edilir. (Biraz alışkanlıkla serum ve alyuvarlar süspansiyonunu 0,01 ml dereceli pipetler vasıtasıyla dağıtmakla oldukça mühim bir tasarruf yapılabilir.) Tüp muhteviyatı karıştırılıp 37 °C de iki saat enkübe edilir. Bunu mütaakıp tüp muhteviyatı bir mikroskop lâmı üzerine ihtimamla konur ve dağıtılır. Aglütinasyon çıplak gözle açıkça görülmediği takdirde, aglütinasyonun meydana gelip gelmediğini tesbit ve kesafetini tâyin için lâm, mikroskopla muayene edilir.
8. 20 °C den aşağı veya buna eşit bir hararette muhafaza edilecektir. Açıldığı gün kullanılmadığı takdirde müstahzara % 10 N₃Na solüsyonundan 0,1 ml ilâve edilecektir.
9. — Anti — E — (anti — rh") insan serumu 5 ml.
— % 30 sığır albümini 5 ml.
— % 10 N₃Na 0,1 ml.
10. Bu reaktif beşerî menşeli bir maddeyi ihtiva eder.

SERTİFİKA
 PROTOKOLA EK
 AVRUPA KONSEYİ

..... mübadelesi hakkında Avrupa Anlaşması
 SEVK EDİLEN MAL İLE BİRLİKTE GÖNDERİLECEKTİR

..... 19

(yer) (tarih)

Paket adedi : : İmzası aşağıda bulunan şahıs beyan eder : Mahiyeti sol kenarda
 : bildirilen sevkiyat,
 :
 :
 Mahiyeti : : İmal mesuliyetini taşıyan ve anlaşmanın maddesinde zikre-
 : dilen teşekkül tarafından hazırlanmış olup,
 :
 :
 İmal serisinin numarası : : Anlaşmaya Ek Protokolün spesifikasyonlarına uygundur ve alıcıya
 : derhal teslim edilebilir (isim ve adres)
 :
 :
 :
 (Mühür) (İmza) (Unvan)

	Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 5.5.1964	1/349	1/371
Bu kanunun yayımının Cumhurbaşkanlığına bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 6.5.1964	4/155	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
10	18	179	17	32	528
16	80	611	19	62	831
18	103	581	20	66	150:151,159, 178:179
21	131	29	67		186:187,253.254
25	36	232,234,295-298			
37		312,357,418-421			

Millet Meclisi 161 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 131 nci Birleşim tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 440 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 66 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler, Dışişleri ve Turizm ve Tanıtma komisyonları.